

[illegible]

ואלו ספרות בגובה הלטינית 1234567890 Latin height figures

"כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק"ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הורתי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל-טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוברי-דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובא על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המור לה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות-העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק"ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במי-לידביחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת-זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כועסות וגוערות בהלצנים בנזיפה וגיוחך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובאה ללשכת אחורי התנור בבית-המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי-דשמיא ובמילי-דעלמא - בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידים המפורסמים, ובספרי-מעשיות על עשרת השבטים ועל "היהודים האדמונים" וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי-צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית-דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית-דין של מעלה על האיצטבא העליונה בבית-המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי-הבתים החשובים. התגורר כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיצטבא העליונה בהיסח-הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריוח מרובה של אלפי-אלפים אדומים בבת-אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי-לב, ובעלי-בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבלבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל? הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.

- אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידיך?

- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וציוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זווגים אני, גם אחוזת-עולם לי - כמו שאתה רואה אותי, למשל - מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי - יהא נא הדבר כמוס עמנו - מעט משקה, למשל, יי"ש למכירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחץ לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי?...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים-קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ"פיאעטס" - במה גרע כחו של עור-הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח-עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטובה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלייש" בערב-שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפנייהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי-קדירה ולפת, הרי דבריק נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי-חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי-הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ-ישראל לפנייהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותוליכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דקדוקיה וכוונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקור-מנו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ-ישראל!... הביטו לו - וארץ-ישראל נצנצה במחזה לנגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל-מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי-טבריא! הנה עולים על הר-הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונותנים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים, ועיניהם מקור דמעה.

וְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה תַּחַת תְּאֵנָה בְּגֵנוֹ, לְנוֹם אֶת־תְּנוּמַת הַצְּהָרִים, וַשְּׁנֵי שׁוֹמְרֵי רֹאשׁוֹ עוֹמְדִים עָלָיו דּוֹמָם מְרֹאֲשׁוֹתָיו וּמִנְפְּנָפִים בְּמִנִּיפּוֹת, לְהָשִׁיב מַעְלָיו אֶת־הַזְּבוּבִים. וַיְהִי אַךְ נֶאֱחָזוּ שְׁמוֹרוֹת עֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲבֹר דְּבוּרָה קִטְנָה מְשׁוֹטְטָה, וְהִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה בְּמִנִּיפּוֹת, וַתֵּרֶד וַתִּשָּׁב עַל אֵף הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲקָצֶהוּ. וַיִּיקֶץ שְׁלֹמֹה וַיִּתֵּר מִמְּקוֹמוֹ. וַיַּדַּע אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לוֹ, וַיִּחַר אָפוֹ. כִּי חַד הִכָּאֵב מָאֵד – כָּפִי הַמַּאֲכָלִת! וְגַם אָפוֹ בָּצַק וַיֵּאָדֶם קְרִמּוֹן. וַיִּבְקֹשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־בֵּת הַמֶּרִי לְכִסְרָה כְּזֹדֶנָה; וַיַּחֲפֹשׂ וַיִּמְשֹׁשׁ – וַאֲיַנְנָה, כִּי עַד כֹּה וְעַד כֹּה וְהַפּוֹחֲזֹת נִמְלָטָה עַל נַפְשָׁהּ וַתַּעֲלֶם. וְאַף הַמֶּלֶךְ עוֹדְנוֹ תוֹפֵחַ וְצָבָה מְרַנֵּעַ לְרַנֵּעַ, וַיִּפְרָץ לָרֵב, עַד הִיּוֹתוֹ קַשְׁוֹא. וַיִּזְעַף לֵב הַמֶּלֶךְ בְּקִרְבּוֹ וְכָל־פָּנָיו הִפְכוּ חֲמָץ. אַזְּ צוּנָה הַמֶּלֶךְ בַּחֲמָתוֹ לְהִבְהִיל אֶלְיוֹ אֶת־כָּל־הַדְּבוּרִים וְאֶת־כָּל־הַצָּרְעִים וְאֶת־כָּל־הַגְּזִים וְאֶת־כָּל־הַיִּתּוּשִׁים וְאֶת־כָּל־הַיִּבְחוּשִׁים וְאֶת־כָּל־הַבִּקּוֹת הַדִּקּוֹת וְהַדִּקּוֹת מִן הַדִּקּוֹת אֲשֶׁר בְּגֵנוֹ וְאֲשֶׁר בְּכָל־סִבִּיבוֹתָיו, הַקְּרוּבִים וְהַרְחוּקִים. וַיִּחְרְדוּ מִסָּגִיחָם וּמִכּוֹרוֹתֵיהֶם כָּל־הַדְּבוּרִים וְכָל־הַצָּרְעִים וְכָל־הַיִּתּוּשִׁים וְכָל־יֵתֶר בְּנֵי הַזִּמְזוּמִים לְמִיגִיחָם, וַיִּנְהָרוּ מֵאֲשֶׁרֵהֶם שֵׁם מִקְרֹב וּמִרְחוֹק, וַיִּרְדּוּ אֶל הַמֶּלֶךְ מִחֲנוֹת מִחֲנוֹת, הַמוֹנִים הַמוֹנִים, כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֵב, מְלָכָה מְלָכָה וְנַחֲלִיָּה, מַחֲנֶה מַחֲנֶה וּנְגִידוֹ, וְכָלֶם בְּהוֹלִים, וְכָלֶם הוֹמִים, וְכָלֶם מְזַמְזָמִים, וְכָלֶם שׁוֹקֵקִים, מִשְׁתָּאִים לְדַעַת: מָה הַדְּבָר? מַה־זֶּה וְעַל מַה־זֶּה?

וְהַמֶּלֶךְ בַּחֲרוֹת אָפוֹ רָסַע בְּרִגְלָו וַיִּקְרָא:

”הֵס!”

וַדְּמַמַּת אֱלֹהִים נִפְלָה פָּתָאם בְּכָל־הַמִּחְנוֹת. אֵין נוֹדֵד כְּנָף וּמְזַמֵּם. אַזְּ הִפִּירוּ וַיַּדְעוּ כָלֶם כִּי אַכֹּן גְּדוֹל וְעָצוֹם הָאֵף, עָצוֹם וְרֵב עַד מָאֵד.

וְאַף הַמֶּלֶךְ פָּשָׂה בִּינְתִים הוֹסֵף וּפָשָׂה וַיְהִי כְּנָאֵד מִמֶּלֶא עַד שִׁפְתּוֹ חֲדוּדִי זְכוּכִית וּמִחֲסִים דִּקִּים וְלוֹהֲטִים הַבּוֹקָעִים לְצֵאת. וַיִּצָּעַק הַמֶּלֶךְ בְּכֹאבוֹ וּבַחֲמָת אָפוֹ הַבּוֹעֵר:

”מִי בָּכֶם בֶּן הַבְּלִיעַל אוֹ בֵּת נַעֲוֹת הַמִּרְדּוֹת אֲשֶׁר מְלֹאוֹ לָבוֹ, אוֹ מְלֵאָה לָבָה, לַעֲשׂוֹת לְמֶלֶךְ כֹּה!”

וּבְאֵמֹר הַמֶּלֶךְ ”כֹּה!” וַיִּנָּע בְּהוֹן יָדוֹ אֶל הַנָּאֵד, כְּמִרְאָה בְּאֶצְבָּע: רָאוּ, מָה עוֹלְלָתָם לְמֶלֶךְ!

רַנֵּעַ הַחֲרִישׁוֹ הַדְּבוּרִים, כִּי נִדְּהֵמוּ מָאֵד מִפֶּחַד הַמֶּלֶךְ וְנִגְעֲרָתוֹ; וְאוֹלָם בְּרַנֵּעַ הַשְּׁנִי הַתְּאוּשָׁשׁוֹ מַעֲט, וַתַּעֲבֹר הַמֶּלֶכָה חֲרִישִׁית מִמִּחְנֶה אֶל מִחְנֶה, הַמִּתִּית מִבּוֹכָה וְתִמְהוֹן לָבָב; הוּי, הוּי, מִי וּמִי עָשָׂה אֶת הַתּוֹעֲבָה? מִי הוּא זֶז־זֶז וְאִי־זֶז־זֶה הוּא?

וְעַד הֵם מְזַמְזָמִים חֲרַשׁ וּדְבוּרָה קִטְנָה הַתִּנְשָׁאָה מִקְרֵב הַמִּחְנֶה, וַתִּישֹׁר וַתַּעֲף עַד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֵד וַתֹּאמֶר:

”הִנְנִי בְּיָדְךָ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! אֲנֹכִי הַחוּטָאֵת!”

”אַתָּה?! – נָהֵם שְׁלֹמֹה כְּכִפִּיר וְאָפוֹ כְּלִפִּיד יִבְעֵר – עַל אֵף הַמֶּלֶךְ? וְלֹא יִגְרַת מִפָּנֵי הָאֵף?”

”אַל בָּאֵף, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! חִלְלָה לְבַת אֲמִתָּה מִפֶּגַע בְּזֻדּוֹן בָּאֵף מְשִׁים זֵי, כִּי רַק מֵאִנְלֵת וּמִבְּלִי דַעַת. וְאֵנִי דְבוּרָה קִטְנָה וְרַכָּה, יְמִי מִסָּפֵר, וְסִכְלָה, סִכְלָה אֲנִי מָאֵד. לֹא לְמִדַּתִּי עוֹד דַּעַת לְהַבְחִין בֵּין אֵף לְפֶרַח וּבֵין אֵף לָאֵף. וְאַף כִּי אֵף אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר רִיחַ לוֹ כְּשׁוֹשָׁן וּמִרְאָה לוֹ כִּתְפוּחַ. הַתְּחַשֵּׁב לְדְבוּרָה בֵּת לֹא בִּינוֹת לַחֲטָאֵת, אִם בְּשׁוּטָה אַחֲרֵי עֵינֶיהָ חֲמִידָה רַנֵּעַ אַחַד בְּלָבָה אֵף נִהְדֵּר וּמִפְאָר כְּזֶה, וַתַּעֲט אֶלְיוֹ לְמָץ מִמֶּנּוּ קִרְט צוּף?”

בַּחֲמָץ פָּנֵי הַמֶּלֶךְ נִגְלוּ כֹה וְכֹה שְׁנִים שְׁלֹשָׁה צִחְצוּחִי דְּבִשׁ וְחֲצִי רַנֵּעַ נִדְּמָה כִּי בְּאֶחָד מִן הַקְּמִטִּים הַדִּקִּים אֲשֶׁר מְסֻבִּים לְזוּיוֹת שִׁפְתָיו כְּאֵלוֹ חֲתָרָה לַעֲלוֹת גַּם בֵּת־שְׁחוּךְ כָּל־שָׂהִיא. אֵין זֹאת כִּי אִם יִשְׁרָה בֵּת־הַדְּבוּרָה הַחֲרוּצָה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ. וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ זָכַר כְּרַנֵּעַ אֶת־עֲזוֹ אָפוֹ וַיִּרְעַם פָּנָיו וַיֹּאמֶר:

”וַיִּמָּה בְּפִיד עוֹד, הַפּוֹחֲזָת? רֹאָה אֲנִי כִּי שִׁפְתָּה אֲתֵּךְ. אֵין זֹאת כִּי אִם לְקַחֲתָ אֶת־לְשׁוֹנְךָ מִזְקָנְתָּה אֶשֶׁת לְפִידוֹת, מִנוֹחֲתָה כְּבוֹד.”

וְהַדְּבוּרָה הוֹסִיפָה אִמָּץ וַתִּדְבֹּר:

”וְלוֹ יְהִי כִּי חֲטָאֵתִי, הֲאֵין תִּפְאָרֶת מְלָכִים נִשָּׂא פֶשַׁע? תִּקְטֹן וַתַּעֲצֹר נָא אָפוֹא הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ גַּם חֲטָאֵת בֵּת אֲמִתָּה הַדְּלָה כְּקִטְוֹן שִׁכְלָה וְכִצְעֵר יְמִיָּה וְהַעֲרִכָתָ לָהּ אֶת־אַפָּךְ אַךְ הַפַּעַם. וּמִי יוֹדַע אִם לֹא זָבָא יוֹם וּמִצָּא אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ חֲפָץ וּמוֹעִיל גַּם בְּקִטְנַת אֲרֵץ כְּמוֹנִי וְהַשִּׁיבוֹתִי גְמוּלָה לְאֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ.”

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִצְהִילוּ כֹה אֶת־לֵב הַמֶּלֶךְ עַד כִּי סָרָה כְּמַעֲט מַעְלָיו כַּל־רוּחוֹ הַרְעָה, וּבִתְתּוֹ קוֹלוֹ בְּשִׁחוּךְ עֲנָה וַיֹּאמֶר:

”אִי עֲזַת מִצַּח? הִבֵּךְ יִמְצָא הַמֶּלֶךְ חֲפָץ וּמוֹעִיל? אִם אֶת תִּגְמָלִי לוֹ? נוֹסִי כְרַנֵּעַ, וְאִם אֵין...”

עוֹד הַדְּבָר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְהַדְּבוּרָה הַקִּטְנָה פָּרְשָׁה כְּנָפֶיהָ וַאֲיַנְנָה.

וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ כְּאֲשֶׁר הִחַל לְצִחוּךְ, צִחוּךְ צִחַק עַד אֵין כֹּחַ, וַיִּתְנוּדֵד כְּלוּלָב בְּיָד מְנַעֲנְעוֹ מֵרֵב צִחוּךְ, וּבִתְתּוֹ נִדְּיו עַל חִלְצָיו קָרָא:

”הוּי, הוּי, סִמְכוּנִי בְּאִשִּׁישׁוֹת! רְפוּדוֹנִי בַּתְּפוּחִים! הַשְּׁמַעְתָּם? הִיא תִּשָּׁב גְּמוּלָה לְמֶלֶךְ!...”

וּכְטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בְּצִחוּךְ, וַיִּשָּׂא גַם לְכָל־הַדְּבוּרִים בַּעֲבוּר הַדְּבוּרָה הַקִּטְנָה בֵּת הַחִיל וַיִּשְׁלַח מַעְלָיו בְּשָׁלוֹם.

וְהַמֶּלֶךְ מִרַח בַּעֲצַת הַרְוִפָּאִים עַל אָפוֹ אֶת־אֲשֶׁר מִרַח, וַיִּרְפָּא, וַיִּשָּׁב אָפוֹ וַיְהִי כְּבִרְאשׁוֹנָה. וּבִרְבַּ הַיָּמִים וְלֹא זָכַר הַמֶּלֶךְ אֶת־בֵּת הַדְּבוּרִים וַיִּשְׁכַּחנָה.

[illegible]

ואלו ספרות בגובה הלטינית 1234567890

"כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק"ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הורתי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל-טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוברי-דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובה על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המולה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות-העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק"ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במילי-דביחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת-זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כועסות וגוערות בהלצנים בניזפה וגיוחך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובהא ללשכת אחורי התנור בבית-המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי-דשמיא ובמילי-דעלמא - בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידיים המפורסמים, ובס' פורי-מעשיות על עשרת השבטים ועל "היהודים האדמונים" וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי-צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית-דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית-דין של מעלה על האיציטבא העליונה בבית-המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי-הבתים החשובים. התורג כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיציטבא העליונה בהיסח-הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריוח מרובה של אלפי-אלפים אדומים בבת-אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי-לב, ובעלי-בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבלבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל? הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.

- אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידך?

- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וצביוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זווגים אני, גם אחוזת-עולם לי - כמו שאתה רואה אותי, למשל - מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי - יהא נא הדבר כמוס עמנו - מעט משקה, למשל, יי"ש למ-כירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחוף לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי?...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים-קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ"פּיאָעטס" - במה גרע כחו של עור-הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח-עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטובה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלליש" בערב-שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפניהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי-קדירה ולפת, הרי דבריך נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי-חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי-הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ-ישראל לפניהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותולכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דק-דוקיה וכונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקומו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ-ישראל!... הביטו לו - וארץ-ישראל נצנצה במחזה נלגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל-מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי-טבריא! הנה עולים על ה-הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונותנים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים, ועיניהם מקור דמעה.

אֶת־בֵּית הַדְּבָרִים וַיִּשְׁכַּחנָה.

[illegible]

ואלו ספרות בגובה הלטינית 1234567890

"כל ימי - כך מספר בנימין השלישי בעצמו - כל ימי נתגדלתי בק"ק בטלון, דמתקריא טונוידיבקה, בה היתה הורתי ולידתי, בה למדתי ודעה קניתי, ובה נשאתי, למזל-טוב, את זוגתי הצנועה מרת זלדה תחיה." בטלון היא עיר קטנה באחד המקומות הנשכחים מרגל אדם, ודבר אין לה כמעט עם הישוב, וכשיזדמן לשם פעמים אחד מעוברי-דרך, משגיחים לו מן החלונות ומציצים מן החרכים, משתוממים ומשתאים: מי הוא זה ומאין זה, מה לו פה ומי לו פה, ולמה נתכוון בביאתו? מפני שביאה בעלמא בלא כלום אי אפשר, וכי לחנם נושא אדם את רגליו והולך ובה על לא דבר! מסתמא יש דברים בגו, ואין המקרה הזה אומר אלא דרשני - הבה נתחכמה לו!... והנה המולה וקול דברים ובטלונים נאספים - זה בא בחכמתו וזה בבקיאותו בהויות-העולם, ולהשערות וסברות אין קץ. ישישים עומדים ומספרים לדוגמא מעשה בפלוני ופלוני שנזדמנו לקק"ם בשנת כך וכך. מנבלים את פיהם במילי-דבדיחותא, שהשתיקה יפה להן. הגברים מחזיקים איש בפאת-זקנו ומשחקים; זקנות עושות עצמן כוע-סות וגוערות בהלצנים בנזיפה וגיוחך כאחד; נשים צעירות משפילות ראשן, יד לפה ושוחקות בתרועה. השיחה בענין זה מתגלגלת מבית לבית, ככדור של שלג, ובדרך הלוכה היא מתגדלת יותר ויותר עד שהיא מתגלגלת ובהא ללשכת אחורי התנור בבית-המדרש, לאותו מקום שהוא מקלט לכל מיני שיחות וסודות בעסקי משפחה, במילי-דשמיא ובמילי-דעלמא - בעניני המדינות, בשומת עשרו של קורח ורכושו של רוטשילד ושאר הנגידים המפורס-מים, ובספורי-מעשיות על עשרת השבטים ועל "היהודים האדמונים" וכיוצא בהם - ושם יעיין בהם ועד מיוחד של בטלנים יהודים בעלי-צורה, שמפקירים נשיהם ובניהם ועוסקים בכל הענינים הללו באמת ואמונה, שלא על מנת לקבל שכר על טרחם ועמלם אפילו פרוטה אחת. מלשכת אותו בית-דין של מטה הענינים הולכים פעמים ועולים לבית-דין של מעלה על האיציטבא העליונה בבית-המרחץ ונחתכים שם במותב פני העיר ובעלי-הבתים החשובים. התוגר כמעט שלא היה נפגע פעם אחת בישיבה של מעלה זו, ואלמלא פרקליטים אחדים שהיו לו שם אותה שעה מי יודע מה היה בסופו, ורוטשילד העלוב אף הוא כמעט שלא הפסיד בענין רע ממון הרבה, כדי עשרה או עשרים מיליון, ונעשה נס ונתגברה החמימות על האיציטבא העליונה בהיסח-הדעת והיתה שעת רצון לזכות אותו בריוח מרובה של אלפי-אלפים אדומים בבת-אחת!

ובעצמם בני העיר בטלון רובם ככלם אביונים גדולים וקבצנים נוראים, לא עליכם, אבל הכל מודים שהם אביונים שמחים, קבצנים טובי-לב, ובעלי-בטחון משונים. כשאתה שואל את הבטלוני: רבי יהודי, במה אתה עוסק וממה אתה ניזון? הוא עומד מבולבל ואינו יודע מה להשיב. ולאחר שנתישבה דעתו עליו הוא משיב לך בגמגום כהאי לישנא:

- ניזון, ממה אני ניזון, למשל? הבל הבלים! יש אלהים, אומר אני לך, למשל, היושב וזן את כל בריותיו בטובו הגדול. מזון לא חסר ואל יחסר לנו, אומר אני לך, למשל.

- אף על פי כן עסקך במה? איזו אומנות או פרנסה מן הפרנסות בידיך?

- יהי שם ה' מבורך. אני, כשם שאני לפניך בקומתי וצביוני, למשל, מתנה טובה יש לי מאת השם יתברך: פרקי נאה וקולי נעים! והריני עובר לפני התבה ומתפלל מוספים בימים הנוראים באחת העירות בסביבה זו. מוהל אומן אני ונוקד מצות, שאין דוגמתי בעולם, ופעמים מזווג זווגים אני, גם אחוזת-עולם לי - כמו שאתה רואה אותי, למשל - מקום לשבתי בבית הכנסת. אגב יש עמי בביתי - יהא נא הדבר כמוס עמנו - מעט משקה, למשל, יי"ש למכירה, שממשיך לי שפע פורתא, גם עז חולבת לי, אל תשלט בה עינא בישא, ואף היא תשפיע לי מעט מדדיה, וגם יש גואל קרוב לי בסביבה זו, איש אמיד ואדם חשוב, ואף הוא חונן ונותן, באונס או ברצון, וחוזר ונותן בשעת הדחק. וחוף לזה אני אומר לך, למשל, הבורא יתברך שמו הוא אב הרחמים וישראל רחמנים בני רחמנים, אומר אני לך, למשל, ומה יתאונן אדם חי!...

אף על זה ראויים הבטלונים לשבח, שהם שמחים בחלקם ואינם מן המהדרין כל כך באכילה ובהלבשה. אפילו אם הקפוטה של שבת, למשל, קרועה ומדולדלת ושוליה מזוהמים בטיט - אין חוששין לכך, העיקר שהיא בגד משי ומבהקת, ואם היא נעשית ככברה קרעים-קרעים בכמה מקומות והעור מציץ בהם, מה איכפת לנו, ולמאי נפקא מינה? מי פתי יעמד ויסתכל בזה? ולא יהא זה כ"פיאעטס" - במה גרע כחו של עור-הגוף מעקבות מגולין, וכי תפוח-עקבו של אדם לאו עור ובשר הוא? פת קיבר ותבשיל של גריסין למי שיש לו - סעודה מספקת וטו-בה היא, ואין צורך לומר "חלה" של סולת נקיה עם צלי "רוסילפלייש" בערב-שבת, למי שזוכה לכך, זהו ודאי מאכל מלכים, שאין בעולם יפה ממנו. וכשאתה עומד לפניהם ומספר, למשל, בשאר מטעמים ומיני מזונות, מלבד דגים ורוטב וצלי-קדירה ולפת, הרי דבריך נראים להם תמוהים ומשונים, וכל אחד מלגלג ואומר בדברי-חידודין כאלו אתה שוטה ומשטה בהם בדברי-הבאי - עורבא פרח, שכוי פרח באויר והטיל ביצה! חרוב שניטל לברכה בחמשה עשר בשבט, זהו אצלם המשובח בפירות הארץ, שאין כיוצא בו. כיון שרואים אותו - זכר ארץ-ישראל לפנייהם בא, מסתכלים ומסתכלים בו ונאנחים, עיניהם ליה ואומרים: הוי, ותוליכנו, אבינו אב הרחמן, קוממיות - קוממיות בכל דקדוקיה וכוונותיה, לארצנו - שהחרובין מאכל עזים שם... ומעשה אדם מישראל, שהביא פעם אחת למקומנו תמר, ויהי לפלא, והיו כל בני העיר, למקטנם ועד גדולם, רצים לראותו. נטלו את החומש והראו בו באצבע, שהתמר, תמר זה, כתוב בתורה! אטו מילתא זוטרתא היא, זה התמר הרי הוא מארץ-ישראל!... הביטו לו - וארץ-ישראל נצנצה במחזה לנגד פניהם: הנה עוברים את הירדן! הנה מערת המכפלה! הנה קבר רחל אמנו! הנה כותל-מערבי! הנה טובלים ושולקים ביצים בחמי-טבריא! הנה עולים על הר-הזיתים, אוכלים חרובים ותמרים עד בלי די, ונותנים לתוך הכלים מלא חפנים מעפר הארץ!... אוי, אוי, היו נאנחים,

וְהִי הַיּוֹם וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה תַּחַת תְּאֵנָה בְּגִנוֹ, לָנוּס אֶת־תְּנוּמַת הַצִּהְרִים, וּשְׁנֵי שׁוֹמְרֵי רֹאשׁוֹ עוֹמְדִים עָלָיו דּוֹמָם מֵרֹאשׁוֹתָיו וּמִנִּפְנֵי־בִמְנִיפּוֹת, לְהַשִּׁיב מַעְלָיו אֶת־הַזְּבוּבִים. וְהִי אַךְ נֶאֱחָזוּ שְׁמוּרוֹת עֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲבֹר דְּבוּרָה קִטְנָה מְשׁוֹטְטָה, וְהִיא לֹא הִשְׁגִּיחָה בְּמִנִּיפּוֹת, וַתֵּרֶד וַתִּשָּׁב עַל אֵף הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲקָצֶהוּ. וַיִּיקֶץ שְׁלֹמֹה וַיֵּתֶר מִמְּקוֹמוֹ. וַיַּדַּע אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לוֹ, וַיַּחֲרֹ אָפּוֹ. כִּי חַד הִקְאָב מֵאֵד – כִּפִּי הַמֶּלֶךְ! וְגַם אָפּוֹ בָצַק וַיֵּאָדֶם קְרִמּוֹן. וַיִּבְקֹשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־בַּת הַמֶּרִי לְיִסְרָה בְּזִדּוֹנָה; וַיַּחֲפֹשׂ וַיִּמְשֹׁשׁ – וַאֲיִנָּה, כִּי עַד כֹּה וְעַד כֹּה וְהַפּוֹחֲזֹת נִמְלָטָה עַל נַפְשָׁהּ וַתַּעֲלֶם. וְאַף הַמֶּלֶךְ עוֹדְנוּ תוֹפֵחַ וְצָבָה מִרְגַּע לְרֹגַע, וַיִּפְרָץ לָרֶב, עַד הָיִיתוּ קִשְׁוֹא. וַיִּזְעַף לֵב הַמֶּלֶךְ בְּקִרְבּוֹ וְכָל־פָּנָיו הִפְכוּ חִמָּץ.

אִזְ יֵצוּה הַמֶּלֶךְ בְּחֻמָּתוֹ לְהַבְהִיל אֵלָיו אֶת־כָּל־הַדְּבוּרִים וְאֶת־כָּל־הַצִּהְרִים וְאֶת־כָּל־הַגִּזִּים וְאֶת־כָּל־הַיִּתּוּשִׁים וְאֶת־כָּל־הַיִּבְחוּשִׁים וְאֶת־כָּל־הַבִּקְּסוֹת הַדִּקְּסוֹת וְהַדִּקְּסוֹת מִן הַדִּקְּסוֹת אֲשֶׁר בְּגִנוֹ וְאֲשֶׁר בְּכָל־סְבִיבוֹתָיו, הַקְּרוּבִים וְהַקְּרוֹחִים. וַיִּחְרְדוּ מִקִּנְיָהֶם וּמִקְרוֹתֵיהֶם כָּל־הַדְּבוּרִים וְכָל־הַצִּהְרִים וְכָל־הַיִּתּוּשִׁים וְכָל־יֵתֶר בְּנֵי הַזְּמֻזִּמִּים לְמִינֵיהֶם, וַיִּנְהָרוּ מֵאֲשֶׁרֵהֶם שֵׁם מִקְרֹב וּמִרְחוֹק, וַיִּרְדּוּ אֶל הַמֶּלֶךְ מִחֲנוֹת מִחֲנוֹת, הַמוֹנִים הַמוֹנִים, כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֶב, מִלִּפְנֵי מִלְכָּה וְנַחֲלִילָה, מִחֲנֵה מִחֲנֵה וְנִגִּידוּ, וְכָלֶם בְּהוֹלִים, וְכָלֶם הוֹמִים, וְכָלֶם מִזְמֻזְמִים, וְכָלֶם שׁוֹקֵקִים, מִשְׁתָּאִים לְדַעַת: מָה הַדְּבָר? מַה־זִּזְהָ וְעַל מַה־זִּזְהָ? וְהַמֶּלֶךְ בְּחֵרוֹת אָפּוֹ רָסַע בְּרִגְלָה וַיִּקְרָא: "הִס!"

וְדַמְמַת אֱלֹהִים נָפְלָה פֶּתָאִם בְּכָל־הַמִּחֲנוֹת. אִין נוֹדַד כִּנְף וּמִזְמֻזְמִים. אִזְ הִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָלֶם כִּי אֵכּוּ גְדוֹל וְעֲצוּם הָאֵף, עֲצוּם וְרֵב עַד מֵאֵד.

וְאַף הַמֶּלֶךְ פָּשָׂה בִּינְתֵים הוֹסֵף וּפָשָׂה וַיְהִי כִּנְאָד מִמֶּלֶא עַד שִׁפְתוֹ חֲדוּדִי זְכוּכִית וּמִחֲסִים דִּקְסִים וְלוֹהֲטִים הַבּוֹקְעִים לְצֵאתָ. וַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ בְּכֹאבוֹ וּבְחֻמָּת אָפּוֹ הַבּוֹעֵר:

"מִי בָכָם בֶּן הַבְּלִיעַל אוֹ בַת נַעֲוֹת הַמִּרְדּוֹת אֲשֶׁר מִלְאוּ לְבוֹ, אוֹ מִלְאָה לִבָּהּ, לַעֲשׂוֹת לְמֶלֶךְ כֹּה!"

וּבְאִמּוֹר הַמֶּלֶךְ "כֹּה!" וַיִּנְגַע בְּהֵן יָדוֹ אֶל הַנֵּאֵד, כְּמִרְאָה בְּאֶצְבָּע: רֹאוּ, מָה עוֹלָלְתֶם לְמֶלֶךְ!

רַגַע הִחְרִישׁוּ הַדְּבוּרִים, כִּי נִדְהֶמוּ מֵאֵד מִפְּחַד הַמֶּלֶךְ וְגַעְרָתוֹ; וְאוֹלָם בְּרַגַע הַשְּׁנִי הִתְאַוְּשׁוּ מֵעַט, וַתַּעֲבֹר הַמִּיָּה חֲרִישִׁית מִמִּחֲנֵה אֶל מִחֲנֵה, הַמִּית מְבוּכָה וַתִּמְהוֹן לִבָּב; הוּי, הוּי, מִי וְמִי עָשָׂה אֶת הַתּוֹעֵבָה? מִי הוּא זִי־זִזְהָ וְאִי־זִזְהָ הוּא?

וְעַד הֵם מִזְמֻזְמִים חֲרַשׁ וּדְבוּרָה קִטְנָה הִתְנַשְּׂאָה מִקְרֵב הַמִּחֲנֵה, וַתִּישֹׁר וַתַּעֲף עַד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמַד וַתֹּאמֶר:

"הִנְנִי בְּיָדְךָ, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! אֲנֹכִי הַחוֹטָאִת!"

"אֵת? – נָהֵם שְׁלֹמֹה כְּכַפִּיר וְאָפּוֹ כְּלִפִּיד יִבְעַר – עַל אֵף הַמֶּלֶךְ? וְלֹא יִגְרֹת מִפְּנֵי הָאֵף?"

"אֵל בָּאֵף, אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ! חֲלִילָה לְבַת אֲמֶתֶךָ מִפְּגַע בְּזִדּוֹן בָּאֵף מְשִׁיחַ יְיָ, כִּי רַק מֵאֻלַּת וּמִבְּלִי דַעַת. וְאַנִּי דְּבוּרָה קִטְנָה וְרֵכָה, נִמִּי מִסִּפֵּר, וְסִכְלָה, סִכְלָה אֲנִי מֵאֵד. לֹא לְמַדְתִּי עוֹד דַּעַת לְהִבְחִין בֵּין אֵף לְפִרְחָ וּבֵין אֵף לָאֵף. וְאַף כִּי אֵף אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר רִיחַ לוֹ כְּשׁוֹשָׁן וּמִרְאָה לוֹ כְּתַפּוּחַ. הִתְחַשַּׁב לְדְּבוּרָה בַּת לֹא בִינּוֹת לַחֲטָאִת, אִם בְּשׁוֹטָה אַחֲרִי עֵינֶיהָ חֲמֻדָּה רַגַע אֶחָד בְּלִפְנֵי אֵף נִהְדָּר וּמִפְּאָר כִּזָּה, וַתַּעֲט אֵלָיו לִמְץ מִמֶּנּוּ קֶרֶט צוּף?"

בְּחִמָּץ פָּנֵי הַמֶּלֶךְ נִגְלוּ כֹה וְכֹה שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה צַחְצוּחֵי דָבֶשׁ וְחֲצִי רַגַע נִדְמָה כִּי בְּאֶחָד מִן הַקְּמִטִּים הַדִּקְסִים אֲשֶׁר מִסְבִּיב לְזוּיוֹת שִׁפְתָיו כֹּאֵלוֹ חֲתָרָה לַעֲלוֹת גַּם בַּת־בַּת־שְׁחוֹק כָּל־שְׁחִיא. אִין זֹאת כִּי אִם יִשְׁרָה בַּת־הַדְּבוּרָה הַחֲרוּצָה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ. וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ זָכַר כְּרַגַע אֶת־עֲזוֹ אָפּוֹ וַיִּרְעַם פָּנָיו וַיֹּאמֶר:

"וַיִּמָּה בְּפִיד עוֹד, הַפּוֹחֲזֹת? רֹאֵה אֲנִי כִי שִׁפְתְּךָ אֲתֶךָ. אִין זֹאת כִּי אִם לִקְחָת אֶת־לְשׁוֹנְךָ מִזְקִנְתְּךָ אֵשֶׁת לִפִּידוֹת, מְנוּחָתָה כְּבוֹד."

וְהַדְּבוּרָה הוֹסִיפָה אִמָּץ וַתַּדְבֵּר:

"וְלוֹ וְהִי כִי חֲטָאִיתִי, הֲאִין תִּפְאָרַת מַלְכִּים נִשָּׂא פֶשַׁע? תִּקְטֹן וַתַּעֲצֹר נָא אֲפּוֹא הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ גַּם חֲטָאִית בַּת אֲמֶתֶךָ הַדְּלָה כְּקִטְן שְׁכָלָה וְכַעֲרָה נִמִּיָּה וְהֶאֱרַכְתָּ לָהּ אֶת־אֶפְדָּךְ אֵד הַפַּעַם. וּמִי יוֹדַע אִם לֹא יָבֹא יוֹם וּמִצָּא אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ חֶפֶץ וּמוֹעִיל גַּם בְּקִטְנַת אֶרֶץ כְּמוֹנִי וְהַשִּׁיבוֹתִי גְמוּל לְאֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ."

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִצְהִילוּ כֹה אֶת־לֵב הַמֶּלֶךְ עַד כִּי סָרָה כְּמַעֲט מֵעָלָיו כָּל־רוּחוֹ הָרָעָה, וּבִתְתּוֹ קוֹלוֹ בְּשִׁחוֹק עָנָה וַיֹּאמֶר:

"אִי עֲזַת מִצַּח? הִבֵּךְ יִמְצָא הַמֶּלֶךְ חֶפֶץ וּמוֹעִיל? אִם אֶת תִּגְמָלִי לוֹ? נוֹסִי כְּרַגַע, וְאִם אִין..."

עוֹד הַדְּבָר בְּפִי הַמֶּלֶךְ וְהַדְּבוּרָה הַקִּטְנָה פָּרְשָׁה כְּנִפְיָם וַאֲיִנָּה.

וְאוֹלָם הַמֶּלֶךְ כֹּאֲשֶׁר הֵחֵל לְצַחוֹק, צַחוֹק צָחַק עַד אִין כַּח, וַיִּתְנוּדַד כְּלוּלָב בִּיד מִנְעֻנְעוֹ מִרְבַּ צַּחוֹק, וּבִתְתּוֹ יָדָיו עַל חִלְצָיו קָרָא:

"הוּי, הוּי, סְמִכּוֹנִי בְּאִשִּׁישׁוֹת! רַפְדּוֹנִי בְּתַפּוּחִים! הִשְׁמַעְתֶּם? הִיא תִּשָּׁיב גְמוּל לְמֶלֶךְ!..."

וּכְטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בְּצַחוֹקוֹ, וַיִּשָּׂא גַם לְכָל־הַדְּבוּרִים בְּעִבּוֹר הַדְּבוּרָה הַקִּטְנָה בַּת הַחִיל וַיִּשְׁלַח מֵעָלָיו בְּשָׁלוֹם.

וְהַמֶּלֶךְ מִרַח בְּעֵצַת הַרְּפָאִים עַל אָפּוֹ אֶת־אֲשֶׁר מִרַח, וַיִּרְפָּא, וַיִּשָּׁב אָפּוֹ וַיְהִי כְּבָרְאִישׁוֹנָה. וּבִרְבַּ הַזְּמִים וְלֹא זָכַר הַמֶּלֶךְ אֶת־בַּת הַדְּבוּרִים וַיִּשְׁכַּחנָה.